РАНІШЕ

Кохання мого життя хоче померти.

Трагічно звучить. Хоча ні. Мабуть, не трагічно. Мабуть, просто несправедливо. Втім, якщо вже ви почали читати цю оповідь, то, гадаю, скоро дізнаєтеся, що трагедія і несправедливість зазвичай стоять поряд.

До того, як кохання мого життя вирішило попрощатися з життям, він казав мені, що зорі належать нам. Кожну ніч ми проводили разом, переплівшись тілами на грубих плитах дахівки та запам'ятовуючи візерунки на небі. Тож попри те що він поволі згасав, а його тіло дедалі більше скидалося на труп, мені вірилося, що ці наші зорі даруватимуть йому надію. Вірилося: допоки він бачитиме, що вони ще не впали, вони зберігатимуть йому життя.

Цієї ночі ми з ним стоїмо на мосту. Річка внизу струменить чорним потоком, а вуличні ліхтарі золотавим ореолом огортають наші занімілі на морозі пальці.

— Ти злишся на мене? — питаю його, адже сьогодні я відкриваю йому правду. Розповідаю про себе те, що не казав нікому — таємницю, яка відрізняє мене від усіх його знайомих. Я метаю йому цю правду, ніби аркан на шию чи рятувальний круг — щось таке, що втримає його від того останнього кроку в темряву.

Він хитає головою, стискаючи поруччя.

— Просто цікаво, — його очі з жовтим відблиском, який завжди так вабив мене, знаходять мої. — Як воно? Бути тобою?

— Почуваюся крадієм, — кажу я. — Ніби це тіло насправді не моє.

Зізнання бувають епатажними й поразницькими, однак мої — лагідні. Правда про те, хто я, не має жодного сенсу, та й не повинна мати. Він про це знає. Адже хворіє від народження. А життя з хворобою вчить нас, що не варто виправдовувати нещастя раціональними причинами. Вони створюють ілюзію відповіді на питання «чому», але «чому» — це гучне питання, тоді як смерть — беззвучна.

— Ти мені віриш? — питаю.

Він киває.

— Ти все ще кохаєш мене?

— Звісно, я кохаю тебе, — зітхає він, притуливши долоню до мого обличчя та гладячи великим пальцем мене по щоці.

Я усміхаюся.

Ми живемо коханням. Воно зробило нас облудниками.

У дитинстві ми уявляли, що лікарня — це замок, а ми в ньому лицарі. Стоячи на варті, ми грали в карти, і він завжди давав мені виграти. За обідом у їдальні на першому поверсі він вигадував історії про простаків у лікарняних сорочках, що проходили повз. Ми спали з ним в одному ліжку, і він пошепки розповідав про пригоди, що чекають на нас за стінами замку. Потім він цілував мене, бо ми були самі й належали один одному. І все було гаразд.

Ми мусили прикидатися.

Просто повітря було розріджене. Ось чому його легеням забракло кисню. Просто того дня він засмутився. Ось чому

його серце не могло битися самотужки. Просто ми втомилися. Ось чому він поточився та знепритомнів у мене на руках.

Ми прикидалися все життя, але якщо прикидатися занадто довго, дійсність зрештою нагадає вам, що не терпить образ.

Сьогодні ми посварилися. Ми сперечалися як ніколи раніше, і він прийшов на цей міст сам, щоб не бачити мене. Я так гадаю. Хоча не впевнений. Тепер, коли мою таємницю розкрито, і він знає, хто я, чи то пак, *що* я таке, наш обопільний гнів тане, неначе біль у м'язі, що поволі загоюється.

Я тремчу від холоду, і він накидає мені на плечі своє пальто. Його руки прослизають мені попід пахви, і він пригортає мене до себе. Я тулюся до його тепла, а на наш спільний силует поволі опускаються білі цятки.

— Це зорі падають? — питаю я.

— Це сніг, — шепоче він і гладить мене по спині, ледь стримуючи сміх. — Просто сніг.

Холодний і тендітний, *сніг* падає мені на губи.

— А сніг теж наш? — питаю його.

— Авжеж, — відповідає він, наближаючи вуста впритул до моєї шиї. — Усе навколо наше.

— Дякую тобі, — куйовджу пальцями його волосся. — За все.

— Це я *тобі* дякую, — біль стискає йому горло. Він міцніше притискається до мене, ніби воліючи розчинитися в мені. — За те, що спонукаєш мене прагнути.

Він пробує знову засміятися, але це вже не той сміх, яким я так дорожив. Той сміх бринів луною. Мені вдавалося добути той сміх із його грудей, коли він лежав з голками у венах. Коли він стискав мою руку, відчайдушно намагаючись триматися за щось реальне. А зараз його сміх звучить незграбно й недоречно. Він не згасає, а різко обривається.

— Кохання моє, — питаю напівпошепки, — чому ти прийшов на цей міст?

Миготить ліхтар. Раптово починають падати зорі. Темрява заповзає у кадр, чіпляючись за окрайки ореолу.

Він закушує губу й мружиться. Від снігу на його очі навертаються сльози.

— Семе, радосте моя, пробач мені, — йому перехоплює подих, а пальці мнуть пальто, немов простирадло в мене на спині. — Якби я тільки міг і далі прикидатися разом із тобою.

Наш замок стоїть позаду й слухає. Поки він плаче в мене на плечі, я пригадую кожну мить, коли здавалося, що більше не зможу зазирнути йому в очі, а він розплющував їх. Пригадую усмішки, якими ми обмінювалися, коли смерть вирішувала повернути його мені — знову й знову.

Тож усе, що мені лишається — шепотіти:

— Не розумію...

Він притуляється лобом до мого лоба, з його очей стікають струмки, випікаючи стежки на змерзлих вилицях, а його обійми поступаються так добре знайомому мені страху.

— Я тішуся, що тепер знаю твій секрет, — говорить він, поки сльози стікають у вигин його посмішки. — Тішуся, що ти житимеш далі, коли мене не стане.

Він цілує мене — між нашими губами сніг і сіль.

Він цілує мене неначе востаннє.

— Пам'ятай про мене, — каже він. — Пам'ятай, що не варто відмовлятися загадувати бажання лише через те, що зорі впали.

— Не розумію, — кажу я, але поцілунок уже скінчився.

Його дотик уже спав з мого лиця. Він уже розвернувся й пішов геть. Я знову, як і завжди, простягаю руку, щоб сплe-

тінням наших пальців утримати його біля себе, але смерть бере його за руку замість мене.

— Зажди. — Його сліди зникають, блякнучи під білим снігом. — Постривай!

Він не чує мене. Він лише чує, як ніч кличе його з того боку мосту, обіцяючи спокій.

— Прошу тебе... Не йди... — вдаряюся в плач, адже, хоч як би старався, та я не можу піти слідом за ним.

Наші спогади згасають, вислизаючи із сяйва вуличного ліхтаря в непроглядну тінь.

— Ні, не можна... Ти ще не... — хитаю головою. — Ти не можеш отак піти... Не можеш мене залишити... Ти...

Ти.

Моє світло, моє кохання, мій сенс.

— Ти помреш.

Страх пробирається мені між ребра. Трощить моє тіло, мої легені, моє серце.

Коли темрява поглинає його остаточно, на жнива виходить дійсність із важкою косою болю в руках.

Сніг переростає у віхолу. Я намагаюся набрати в руки блискіток, що кружляють у танці, і якось повернути їх назад на небо. Падаю на коліна — ноги обпікає холодом. Мій замок дивиться на мене з жалем. Сльози течуть рікою, плач переходить у ридання, а спогади зводяться нанівець.

Мої зорі падають.

І я не в змозі їх урятувати.

1
ОЧІ З ЖОВТИМ ВІДБЛИСКОМ

Кілька років по тому...

Коли він помер, усе в мені змінилося.

Колись я мріяв про нас — гадалося, що в його очах із жовтим відблиском є майбутнє, на яке можна покладатися. Але майбутнє завжди непевне. Ніщо не навчить цього краще за відхід коханої людини.

Ніщо не навчить цього краще, аніж зростання в лікарні.

Постійний білий шум тримає вас при тямі. Коридорами — спеціально відведеними доріжками — їздять каталки й ходять працівники, немовби на якійсь медичній автостраді. А поза тим ви просто відбуваєте свій строк серед прісної, позбавленої смаку їжі та пустельного, позбавленого смаку інтер'єру. Отакі, власне, лікарні. Тут ви не лікуєтеся й не видужуєте — тут ви просто чекаєте.

Уявіть собі прикуту до руки бомбу з годинниковим механізмом. Вона видає звуки. Як кардіомонітор. Удень і вночі. Зворотний відлік. Причому зворотний відлік, якого не побачити. Погляньте-но на свою бомбу, піднесіть її до очей, немов наручний годинник. На вас у відповідь витріщиться червона лампочка, яка блимає в унісон із цим докучливим

дзявкотом. Нагадуючи, що ця бомба *таки* вибухне. От тільки невідомо коли.

Ось на що воно схоже — чекати смерті.

На бомбу під назвою хвороба, яка блукає вашими венами.

Її не знешкодити. Не знищити. Від неї не втекти.

Час, хвороба та смерть — скорботні механіки. Вони полюбляють майструвати зашморги зі страху й обожнюють грати в ігри. Їхні інструменти — тіні, що вигинаються з-за спини, затягуючи вас у темряву моторошними пальцями, щоб забрати ваше тіло, ваш розум — усе, що їм заманеться.

Час, хвороба та смерть — найвправніші крадії у світі.

Були.

Поки не з'явилися ми — четверо друзів, які не вірять у бомби.

Соні вдерлася в моє життя, не лежачи на лікарняному ліжку, а копаючи ногою торговий автомат, який поцупив у неї шоколадку. Коли дівчина помітила мене, її роздратування миттю згасло, і ми, всівшись на холодній підлозі, розділили між собою плитку дешевого шоколаду й наші притягнуті за вуха мрії. Тоді я ще не знав про це, але вона пережила втрату, значно більшу за одну зі своїх легень. Вона — вогняноволоса гладіаторка, що випромінює дух свободи, найхоробріша крадійка, яку я зустрічав.

Кер[1] — значно спокійніша особа. Він — наші м'язи, наші вічно винуваті м'язи. Його мати француженка, а батько — гаїтянець, обоє вочевидь із пристрастю до претензійних імен. Французькою воно означає «серце», втім, якраз серце

[1] *Cœur (фр.)* — серце *(тут і далі — прим. пер.)*.

в К. розбите. У фізичному сенсі. Зате його душевне серце — найбільше серед нас усіх. У нашому гурті він герой-коханець і найгірший крадій.

Нео — майстер слова, трагічний поет. Мовчазний, на відміну від Соні, та безжальний, на відміну від К. У нього крихкий хребет, але він компенсує його гострим язиком. Він кістлявий і куций, тож ми кличемо його малим, хоч, як на малого, у нього ще той характер. Підозрюю, що він жодного разу в житті не усміхнувся. Із ним ми знайомі найдовше, і я знаю, що вся його уїдливість і вовкуватість — це лише маска, такий собі захист. До того ж він найрозумніший з усіх, кого я знаю: спостережливий, творчий, незламний, він у компанії відповідає за планування й літописання наших великих крадіжок століття. Сам Нео стверджує, що ми із Соні — екстраверти, які його викрали й примусили з нами дружити, але я знаю, що він потайки радіє нашому товариству. Адже в лікарнях вельми самотньо, допоки знайдеш «своїх» людей.

Довгі роки Нео, Соні й К. никаються з дому в лікарню та з лікарні додому.

Останнім часом, навіть якщо їм випадає повернутися додому, вони не затримуються там надовго. Хвороба жадібна. Вона забирає вас по шматочку, аж доки перестаєте впізнавати себе, і Нео, К. та Соні вже не впізнають себе поза цим місцем.

Хворієте ви чи ні — ніч перетворює вікна на дзеркала. Колись вона показувала моїм друзям зображення трупів: обтягнуті шкірою скелети з органами, що випадають з-поміж ребер, і кров'ю, що стікає з рота. Вони здригалися від цих пророцтв, заворожено шкрябаючи пальцями по склу. Діагнози, пігулки, крапельниці й стільки нових дзеркал, що годі й уявити, — усе це зазіхало на їхні життя. Віддзеркалення стали для них дійсністю.